

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.005.15.2018

Pani Jadwiga Stelmach
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Głuchowie
ul. Klonowa 5, 96-130 Głuchów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

K/18/005 – Wykonanie wniosków pokontrolnych skierowanych po kontrolach „budżetowych”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głuchowie, ul. Klonowa 5, 96-130 Głuchów, dalej zwany GOPS-em.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Stelmach, kierownik GOPS-u od 2 stycznia 2008 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja wniosków po kontroli LLO.410.001.09.2017 „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017–2018 (do czasu zakończenia kontroli).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę Kontroler	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi Piotr Rydygier, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/166/2018 z 5 listopada 2018 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>Wnioski pokontrolne przedstawione po kontroli nr LLO.410.001.09.2017 „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.” zostały zrealizowane. Plan finansowy GOPS na 2018 r. został opracowany na podstawie informacji przekazanych przez Wójta Gminy. Otworzony został rachunek bankowy odrębny dla GOPS-u. Sporządzono i wdrożono dokumentacją dającą podstawę do prowadzenia rachunkowości GOPS-u. Dowody stanowiące podstawę wprowadzenia do ewidencji księgowej były zatwierdzane przez kierownika GOPS-u. Sporządzane były jednostkowe sprawozdania Rb-28S. Zapewniono zgodność wykazywanych w sprawozdaniach stanów należności od dłużników alimentacyjnych z danymi w systemie informatycznym.</p> <p>Ponadto, kontrola wykazała nieprawidłowość, polegającą na prowadzeniu w GOPS-ie kontroli i obiegu dokumentów księgowych na podstawie instrukcji wprowadzonej przez Wójta Gminy, a nie przez kierownika GOPS-u.</p>
---------------------	--

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: „ustawa o NIK”

² Najwyższa Izba Kontroli formuluje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Realizacja wniosków po kontroli LLO.410.001.09.2017 „Wykonanie budżetu państwa w 2016 r.”

Opis stanu faktycznego

W wystąpieniu pokontrolnym⁴ z dnia 28 marca 2017 r., dotyczącym wykonania budżetu państwa w 2016 r., Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

- zapewnienie prawidłowego funkcjonowania GOPS-u jako jednostki budżetowej m.in. poprzez ustalenie i realizację planu finansowego,
- weryfikację systemu informatycznego celem ustalenia prawidłowego stanu należności od dłużników alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 3-9)

W odpowiedzi⁵ na wystąpienie pokontrolne kierownik GOPS-u poinformowała Najwyższą Izbę Kontroli, iż:

- Od 1 maja 2017 r. zapewniona została przez Gminę Głuchów dla GOPS-u odrębna ewidencja zdarzeń gospodarczych poprzez wydzielenie konta bankowego oraz prowadzenia oddzielnych ksiąg rachunkowych. Dla jednostki opracowywano odrębne uregulowania dotyczące polityki rachunkowości. Zostaną ustalone plany finansowe, sporządzane będą wymagane sprawozdania finansowe miesięczne i kwartalne.
- Dokonano weryfikacji w systemie informatycznym i został prawidłowo ustalony w sprawozdaniach stan należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 10)

Realizacja wniosku nr 1

Opis stanu faktycznego

Podczas prac nad budżetem na 2018 r. GOPS otrzymał z Urzędu Gminy informacje niezbędne do przygotowania projektu planu finansowego, a po uchwaleniu budżetu Gminy Głuchów na 2018 r. - niezbędne do sporządzenia planu finansowego. Przygotowany na podstawie tych informacji projekt planu finansowego i plan finansowy, dostosowany do uchwały budżetowej, GOPS przekazał Skarbnikowi Gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 139–163)

Urząd Gminy otworzył 27 kwietnia 2017 r. trzy rachunki bankowe pomocnicze dla GOPS-u, przeznaczone do:

- rozliczeń bieżących,
- wypłat zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- wpłat z tytułu ściągniętych należności alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli, str. 13–24)

Rada Gminy uchwałą⁶ z 30 stycznia 2017 r. powierzyła Gminie Głuchów prowadzenie rachunkowości i sprawozdawczości GOPS-u.

(dowód: akta kontroli, str. 11)

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Pismo LLO.410.001.09.2017.

⁵ Pismo – znak: GOPS.1710.3.2017 z 20.04.2017 r.

⁶ Uchwała nr XXII/139/2017 w sprawie organizacji wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Głuchów.

Od 1 maja 2017 r. obowiązywała w GOPS-ie polityka rachunkowości wprowadzona zarządzeniem⁷ Wójta Gminy Gluchów. Obowiązek stosowania i przestrzegania zarządzenia, Wójt powierzył Skarbnikowi Gminy i Kierownikowi GOPS-u. Załącznikami do ww. zarządzenia były:

- ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- obowiązujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych (zakładowy plan kont),
- system ochrony danych w jednostce,
- instrukcja kontroli i obiegu dokumentów księgowych,
- instrukcja kasowa,
- instrukcja inwentaryzacyjna,
- zasady windykacji świadczeń nienależnie pobranych (rodziny, alimentacyjnych i z pomocy społecznej),
- instrukcja w sprawie zaangażowania środków na wydatki budżetowe.

(dowód: akta kontroli, str. 25–76)

Do ksiąg rachunkowych, prowadzonych dla GOPS-u przez Urząd Gminy, dane były wprowadzane na podstawie dowodów zatwierdzonych przez kierownika GOPS-u.

(dowód: akta kontroli, str. 164–166)

Zgodnie z treścią odpowiedzi GOPS-u na wystąpienie pokontrolne z2017 roku, sporządzane były przez Urząd Gminy jednostkowe sprawozdania RB-28S z wykonania przez GOPS planu wydatków budżetowych. Pierwsze sprawozdanie sporządzono za okres od początku roku do 31 maja 2017 r.

(akta kontroli str.77–138)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Wójt, wprowadzając politykę rachunkowości GOPS-u, nie był uprawniony do określenia w ramach tej polityki instrukcji kontroli i obiegu dokumentów księgowych. Przy przekazaniu uchwałą Rady Gminy obowiązków z zakresu rachunkowości GOPS-u jednostce obsługującej – Urzędowi Gminy – określenie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych powinno pozostać we właściwości kierownika GOPS-u, ponieważ nie mieściło się ono w zakresie zadań powierzonych jednostce obsługującej. Ustawa o rachunkowości⁸ w art. 4 ust. 3 stanowi bowiem, że rachunkowość jednostki obejmuje:

- przyjęte zasady (politykę) rachunkowości;
- prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym;
- okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów;
- wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego;
- sporządzanie sprawozdań finansowych;
- gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą;
- poddanie badaniu, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

Wójt wyjaśnił, że ww. instrukcja kontroli i obiegu dokumentów księgowych jest ściśle powiązana z zasadami prowadzenia ksiąg rachunkowych GOPS-u, prowadzonymi

⁷ Zarządzenie nr 9/2017 Wójta Gminy Gluchów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gluchowie.

⁸ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395).

przez Urząd Gminy. Ponadto Wójt wyjaśnił, iż nie doszukał się jednoznacznej, wiążącej wykładni co do powyższego zagadnienia.

W ocenie NIK, biorąc pod uwagę wyjaśnienia Wójta, zasadnym byłoby określenie przez Wójta zasad (wytycznych) obiegu i kontroli dokumentów księgowych dla wszystkich podległych jednostek, stanowiące jedną z podstaw opracowania przez nie własnej instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych.

(dowód: akta kontroli, str. 11, 25–76, 214–215)

Realizacja wniosku nr 2:

Opis stanu faktycznego

W sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, za IV kwartał 2017 r. oraz za I, II i III kwartał 2018 r., stany należności od dłużników alimentacyjnych były zgodne z danymi w systemie informatycznym.

(dowód: akta kontroli, str. 166–213, 216–217, 226–236)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w zakresie realizacji wniosku nr 2 nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

Opracowanie i wdrożenie instrukcji obiegu i kontroli dokumentów w powiązaniu z zasadami obowiązującymi w Urzędzie Gminy w tym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 20 grudnia 2018 r.

Kontroler

Piotr Rydygier

główny specjalista

kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Przemysław Szewczyk

.....
podpis

